

**СЕЋАЊЕ НА
(IN MEMORIAM)
ПРОФ. ДР ДРАГУТИНА МУШКАТИРОВИЋА
(1932–2021)**

Дејана Ђорђевић¹



Крајем фебруара 2021. године (25. 2. 2021.) преминуо је наш уважени професор Драгутин Мушкатировић, истакнути стручњак из области речне хидраулике и унутрашњих пловних путева. Не могавши да организујемо комеморативни скуп у пандемијско невреме, одлучисмо да на овогодишњем, 19. саветовању некадашњег Југословенског, а сада Српског друштва за хидрауличка истраживања, посветимо посебну сесију нашим преминулим професорима и колегама. Спремајући се за овај скуп, прикупила сам вредну архивску грађу из редовних издања Годишњака Института и Катедре за хидротехнику за период од средине 70-их до почетка 90-их година 20. века. Иако нам систематизација резултата на крају календарске године понекад изгледа као сувишан део посла, овакви тужни догађаји нам показују да је истрајно обједињавање и објављивање прегледа постигнутих резултата драгоцен извор историјске грађе кроз коју се могу пратити и развој Катедре као целине и развој сваког њеног члана посебно. Међутим, када сам, затрпана гомилом годишњака са обележеним странама, села и написала наслов *Сећање*

¹ в. проф. др Дејана Ђорђевић, Универзитет у Београду, Грађевински факултет, dejana@grf.bg.ac.rs

на, запитала сам се шта је то сећање на некога од кога сте учили, са ким сте радили, ко вам је пружао несебичну подршку и био ослонац кад год је требало. Да ли је то фактографско навођење података који се могу наћи у годишњацима и монографијама или је то покушај да се оживи тренутак у којем је неко живео и радио? У време када нас са свих страна бомбардују бројним подацима, када људи постају бројке на екрану и папиру, одлучила сам да је сећање заправо ово друго. И тада је оловка почела да пише срцем. Реакције које су уследиле после одржане сесије показале су да је одлука била права. Зато сада прекуцавам ово, како сам га у том тренутку назвала, сасвим необично сећање на свог професора за чијим столом у кабинету 155 сада седим.

Почетак 90-их. Средина радне недеље, између 9 и 10 сати пре подне. Ходник ка булевару у западном крилу зграде пуст. Чује се само шкрипа двокрилних лептир-врата која се затварају уз пригушујуће њихање. Полако прилазим кабинету 155 из којег се све разговетније чује равномерно куцање на писаћој машини Олимпија. То професор Мушкатировић од јутрос увелико ради.

Да ли припрема седницу Катедре за хидротехнику на чијем челу се налази од како му је пре неки месец истекао мандат председника Савета факултета, или се спрема за састанак Савета универзитета, или као председник Стручне комисије припрема предстојећу седницу? Свака од ових дужности има своје специфичности и изазове, али професор Мушкатировић је на то већ навикао обављајући још од 1973. године различите дужности – најпре продекана за финансије од те 1973. до 1975. године, затим управника Института за хидротехнику од 1979. до 1981. године, а потом и најодговорнију дужност – дужност декана Грађевинског факултета од 1983. до 1985. године.

А те 70-е и 80-е биле су време када се много радило и градило. Време, када се успостављао хидроенергетски и пловидбени систем Ђердап I којим се, између осталог, решавао проблем пловидбе на најкритичнијем и најопаснијем сектору реке Дунав кроз Ђердапску клисуру, када су се, у складу са споразумима потписаним са пре десетак година основаном Дунавском комисијом, припремали и обављали обимни регулациони радови на уређењу реке Дунав за пловидбу и на узводним секторима где Дунав тече у природном режиму. Све су то били радови који су омогућили да река Дунав данас буде један од најзначајнијих европских транспортних коридора. Ти радови захтевали су и уређење водотока и заштиту од поплава у сливовима највећих притока. Све те активности професор Мушкатировић је пратио или кроз руковођење многих стратешких пројеката, студија, научних и стручних пројеката из области речне хидраулике, уређења речних токова, заштите од поплава и пловних путева и пристаништа, или кроз техничку контролу бројних пројеката као члан државних комисија за пријем објеката и ревизију пројеката. Осим тога, био је представник државе у Међународном удружењу за пловидбу IANAC од 1971. до 1993. године.

И све то искуство професор претаче у нова, допуњена издања својих уџбеника „Регулација река“ и „Пловни путеви и пристаништа“ за студенте Грађевинског факултета. На неком од њих можда сада вредно ради куцајући на својој Олимпији. Али професор је бринуо и о млађим генерацијама ђака – ђака средњошколаца из Средње техничке школе за бродарство, бродоградњу и хидротехнику за које је са својим сарадником и наследником, проф. Јовановићем, написао уџбеник Основи хидротехнике, са једне стране, као и о знатижелим стасалим инжењерима са жељом да истражују и унапређују научна сазнања, са друге стране. Тако је био ментор више магистарских теза и доктората и члан бројних комисија за оцену и одбрану ових радова. Осим тога, био је

посвећен и младим инжењерима из праксе којима је био ментор за израду радова за полагање стручних испита и био председник Комисије за полагање стручних испита у области хидротехнике при Друштву инжењера и техничара Србије.

Своја знања и искуство није преносио само студентима основних и последипломских студија Грађевинског факултета у Београду, већ и студентима основних студија Грађевинског факултета у Нишу, Саобраћајног факултета у Београду, Архитектонско-грађевинског факултета у Приштини, Војне академије, као и последипломцима на Грађевинском факултету у Сарајеву. Осим тога, читаву деценију од 1981. до 1991. године држао је предавања из речне хидраулике на Међународном курсу из водопривредног инжењерства.

Резултате својих истраживања и рада на студијама преточио је и у преко 90 радова објављених у домаћим научним и стручним часописима и на домаћим и међународним конференцијама и конгресима.

Откуцава 10. Време је за почетак часа из Регулације река. Откључавају се врата. Професор креће ка сали 110 у којој већ годинама у устаљеном термину средом држи наставу студентима четврте године. Висока фигура маркантног универзитетског професора са држањем правим као стрела улази у учионицу. Почиње час.

После часова у кабинету 155 почињу живи разговори о последњој утакмици Партизана, о Срђановом мечу на турниру у Умагу, о Јасни и Душану, о тениском мечу који је одиграо са Мишком Сретеновићем, а све обичне, животне ствари пореде се са оним како ради или шта каже моја Јелисавета.

Породица и дом су оно чему је професор Мушкатиновић, уз све обавезе, у потпуности посвећен. По одласку у пензију, како један за другим долазе, унучи постају професорова главна преокупација и њима, са својом Јелисаветом, посвећује сву своју љубав, пажњу и време.

Жао нам је што са својом породицом нисте прославили јубиларни 90-и рођендан, а са нама велики јубилеј факултета који сте успешно водили – 175 година од почетка високошколске наставе из грађевинарства и геодезије у Србији.

Драги професоре, почивајте у миру!

Нека Вам је вачна слава и хвала!